

TBMM
HALK&ARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12291

Tarih : 13.06.2025

29353

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ* tarafından Anayasanın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **13.06.2025**.

Nevroz Uysal ASLAN

Şırnak Milletvekili

12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü kapsamında Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi ve İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) tarafından yapılan açıklamalar, Türkiye'de çocuk sömürüsüne dair vahim tabloyu bir kez daha gözler önüne sermiştir. TÜİK verilerine göre 2024 yılı itibariyle kayıtlı çocuk işçi sayısı 1 milyon 372 bin olarak açıklanmış; ancak Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) kapsamındaki 500 bin çocuk, kayıt dışı çalışan çocuklar ve 15 yaş altı çocuklar bu sayıya dahil edilmemiştir. Gerçek çocuk işçi sayısının 3 ila 4 milyon arasında olduğu tahmin edilmektedir.

İşçileştirilen çocuklar sorunu yalnızca yoksulluğun sonucu değil, aynı zamanda sosyal politikaların yetersizliğiyle beslenen sistematik bir sömürü biçimine dönüşmüştür. MESEM uygulamalarıyla çocuk sömürüsü, çıraklık adı altında meşrulaştırılmıştır. Bu kapsamda 2023-2024 eğitim-öğretim yılında en az 9 çocuk, 2025 yılının ilk 106 gününde ise 19 çocuk iş cinayetleri sonucu yaşamını yitirmiştir. İSİG verilerine göre, son 12,5 yılda en az 770 çocuk çalışırken hayatını kaybetmiştir. Bu çocukların çoğu kayıt dışı, güvencesiz işlerde çalıştırılmaktadır. Mevsimlik tarım işçiliği, inşaat ve sanayi sektörleri en riskli alanlar arasında yer almaktadır.

Türkiye, taraf olduğu ILO'nun 138 ve 182 sayılı sözleşmeleri ile BM Çocuk Hakları Sözleşmesi gereğince çocuk işçiliğini ortadan kaldırmakla yükümlüdür. Bu bağlamda devletin politika

tercihlerinin, veri eksikliklerinin, denetim zafiyetlerinin ve sosyal destek yetersizliğinin sorgulanması kamu yararı açısından elzemdir.

Bu bağlamda;

- 1- Yoksulluk nedeniyle çalışmak zorunda bırakılan çocuklara ve ailelerine yönelik sosyal destek programları nelerdir? 2022, 2023 ve 2024 yıllarında bu programlardan yararlanan çocuk sayısı kaçtır?
- 2- Türkiye’de çocukların çalıştırılmasının engellenmesine dönük çocuklara, ailelerine ya da yerel yönetimlere sağlanan özel destek ve teşvik modelleri var mıdır? Varsa bunların etkisi nasıl ölçülmektedir?